

CONGRESKRANT 3

Vierde partijcongres van GroenLinks

26 en 27 november 1993

AANVULLINGEN OP DE AGENDA

- a. Vrijdag om 15.15 uur moet behalve over de kandidatenlijsten voor Tweede Kamer en Europees Parlement ook een besluit worden genomen over eventuele ontbinding van de Eerste Kamer. Tevens wordt een uitspraak van het congres gevraagd naar aanleiding van het lijsttrekkersreferendum.
- b. Zaterdag om 12.25 uur zal de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie Peter Lankhorst een toespraak houden.
- c. Zaterdag om 16.40 uur is tijd ingeruimd voor een korte toespraak van mevrouw Nosiviwa Maphisa van het ANC. Dit in het kader van de ondersteuning door GroenLinks van de verkiezingscampagne van het ANC.

AANVULLING OP DE ORDE VAN HET CONGRES

Zoals in congreskrant 2 staat vermeld, mogen moties worden ingediend tot vrijdagmiddag 16 uur. Om praktische redenen is de mogelijkheid tot indiening van amendementen op moties verlengd tot vrijdag 18 uur.

STEMBUREAU

Het congrespresidium stelt voor om tot leden van het stembureau te benoemen Bas Elfrink (voorzitter), Saskia Vegter en Wessel Wessels.

CONGRESVOORZITTERS

- Als voorzitters van het congres zullen optreden:
- vrijdagmiddag: Ineke van Gent en Jan Wijnia
  - vrijdagavond: Cox Merkelijn en Liesbeth Wever
  - zaterdagmorgen: Wim de Boer en Cora Mulder
  - zaterdagmiddag: Kees Hulsman en Herman Meijer.

INHOUD CONGRESKRANT 3

	pagina
- Gepromoveerde amendementen	2
- Verantwoordingen	2
- Weggevalle amendementen hoofdstuk 1	3
- Financiële vertaling verkiezingsprogramma	10
- Kandidatenlijsten	12
- Moties	13
- Correcties op congreskrant 2	16

Bij de hierna afgedrukte teksten staat steeds het aanvangstijdstip vermeld van het agendapunt waar ze bij horen.

PROMOTIE VAN AMENDEMENTEN NAAR CATEGORIE D

De verzoeken om amendementen alsnog in te delen in categorie D, zijn alleen ingewilligd voorzover ze voldeden aan de voorwaarde dat het verzoek door ten minste vijf indieningsgerechtigden werd gesteund. Dit krachtens besluit van het congres van 30 en 31 oktober 1992. Het betreft de volgende amendementen:

1. 10	3. 27	3.140	4.121
1. 73	3. 53	3.156	4.169
1.133	3. 60	3.240	7. 13
1.161	3. 61	3.252	7. 53
1.172	3 .63	3.298	7. 76
1.179	3 .64	3.301	7. 88
1.203	3. 66	4. 4	7.136
2. 1	3. 73	4. 18	8. 37
2. 24	3. 75	4. 19	8. 64
2. 35	3. 77	4. 24	8. 94
2. 53	3. 89	4. 29	8.119
3. 21	3. 89a	4. 66	8.187
3. 22	3. 93	4. 73	
3. 23	3.107	4. 80	

INGETROKKEN AMENDEMENTEN

Door Nijmegen zijn de amendementen 1.61, 3.71, 3.239 (t.g.v. 3.239a) en 3.280 ingetrokken. Dekft heeft de amendementen 5.77, 7.93 en 8.123 ingetrokken.

VERANTWOORDINGEN

VRIJDAG 14.10

N.a.v. de verantwoording van de Tweede-Kamerfractie heeft de afdeling Utrecht-stad de volgende ontwerp-uitspraak ingediend.

"Het congres van GroenLinks bijeen op 26 en 27 november 1993,

* kennis genomen hebbend van de verantwoording van de Tweede-Kamerfractie,

* constaterend dat een motivering voor het instemmen van de Tweede-Kamerfractie van GroenLinks met de Defensiebegroting op 17 december 1992 geheel ontbreekt,

* overwegende:

- dat de Defensiebegroting op fundamentele punten wezenlijk afwijkt van de Richtinggevende uitspraak Vrede en Veiligheid, zoals aangenomen op het derde GroenLinks Congres op 30 en 31 oktober 1992,

- dat er zich tussen het congres en begrotingsbehandeling geen nieuwe feiten hebben voorgedaan die aanleiding geven voor een principieel andere stellingname,

* concluderend dat het regeringsbeleid inzake defensie niet voldoet aan de door het congres van GroenLinks gestelde voorwaarden,

* spreekt haar afkeuring uit over het instemmen van de Tweede-Kamerfractie met de begroting van het Ministerie van Defensie voor 1993, en gaat over tot de orde van de dag."

Door fout op de zetterij is de laatste serie amendementen op hoofdstuk 1 (Internationale politiek) niet gepubliceerd in congreskrant 2. Deze amendementen staan hierna alsnog afgedrukt.

1.225 Afdeling Nijmegen (D)

Paragraaf: 4Kernpunt: 6

Vervangen: hele tekst door: "Bij de beoordeling van verzoeken om een tewerkstellingsvergunning door niet-EG-inwoners dient onderscheid gemaakt te worden tussen migranten en economische vluchtelingen. Migrantenvallen onder de Wet Arbeidsinpassing Buitenlandse Werknemers. Economische vluchtelingen kunnen in ruimere mate dan thans rekenen op toelating. Deze toelating kan een kortdurend dan wel langdurig karakter hebben. Bij het kortdurend traject is het doel om middels een opleidingstraject in het gastland een inkomen te verwerven in het thuisland. Bij het langdurig traject is integratie in de Nederlandse samenleving aan de orde."

Toelichting: een nieuwe definitie van economisch vluchteling/migrant kan tot helder beleid leiden. Er kunnen dan onderscheiden worden:

a. migrant: iemand die in een korte periode meer wil verdienen, zodat er thuis net wat meer luxe goederen aangeschaft kunnen worden. Volgens de Wet Arbeidsinpassing Buitenlandse Werknemers moet een werkgever toestemming vragen aan het Arbeidsbureau als hij een buitenlander te werk wil stellen. Het Arbeidsbureau toetst eerst of er in de regio of in de EG een werkwillige is. Als die niet gevonden wordt, mag een werknemer van buiten de EG dat werk doen, voor bepaalde tijd. In dit amendement wordt gepleit voor gelijkstelling van mensen binnen en buiten de EG. Voor beide groepen zou kunnen gelden dat kennis van het Engels vereist is.

b. economisch vluchteling: iemand die in het thuisland bedreigd wordt met de hongerdood. Werk/inkomen is dan een basisvoorwaarde om te kunnen bestaan; het is een mensenrecht. Een langdurig verblijf is noodzaak voor economische vluchtelingen bij wie maatschappelijke en politieke factoren een rol spelen. Toeleiding naar betaald werk op de Nederlandse (of EG-)markt is dan het doel. Een kortdurend verblijf: mensen die vanwege een natuurramp (b.v. droogte) met de hongerdood bedreigd worden, zouden gebaat kunnen zijn met een goede opleiding waarmee ze in het thuisland aan de slag kunnen. Een tijdelijk verblijf in Nederland, met een fulltime opleidingstraject in de moedertaal, is dan het doel. Een voorbeeld hiervan is de Stichting Wereldwijd in Spanbeek. Een dergelijk project verdient forse uitbreiding. Doel blijft daarbij: terugkeer naar het land van herkomst met perspectief op werk. Er wordt niet gewerkt aan integratie in de Nederlandse samenleving.

Preadvies: negatief

Toelichting: wij zien niet zoveel heil in de voorgestelde onderverdeling en definities. We geven de voorkeur aan de oorspronkelijke tekst, aangevuld met 1.223 Den Haag.

1.223 Afdeling Den Haag (A)

Paragraaf: 4Kernpunt: 6

Vervangen: 1e regel: "Asielaanvragers" door: "Immigranten".

Toelichting: mensen die uitsluitend vanwege economische redenen naar Nederland komen, zijn o.i. op te vatten als immigranten. Asielaanvragers zijn eerder vluchtelingen t.g.v. oorlog en/of vervolging.

Preadvies: positief

1.224 Afdeling Houten (C)

Paragraaf: 4Kernpunt: 6

Vervangen: hele tekst door: "Behalve op politieke gronden kunnen asielaanvragers ook op grond van economische overwegingen verzoeken om blijvende toelating. Bij de behandeling van dit verzoek worden de politieke aspecten die verbonden zijn aan de economische gronden, mede betrokken."

Toelichting: je kunt mensen bij de grens niet tegenhouden, of hun aanvraag niet honoreren omdat "het quotum" al zou zijn bereikt. Waar blijft dan het principe van gelijke behandeling? Bovendien, is een Vietnamees die moet vluchten omdat niemand iets in zijn winkel wil kopen vanwege het feit dat zijn broer dienstweigeraar is, een politieke of economische vluchteling? Dit aspect moet op zijn minst meegewogen worden. Het programma is overigens niet helder over de vraag of GroenLinks wel of niet voorstander is van een quotum. Betekent de zinsnede in de inleiding dat er een "ruimhartig maar duidelijk migratiebeleid" moet komen, dat GroenLinks meer asielaanvragen wil honoreren dan het eventuele quotum? Wat ons betreft wel.

Preadvies: negatief

Toelichting: zie de toelichting bij 1.204 Zwolle en 1.213 Alphen aan den Rijn e.a.

1.226 Afdeling Vlissingen (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 6

Toevoegen: 3e regel na "om blijvende toelating": "Dit mag nooit ten koste gaan van levensbedreigde asielaanvragers die om ras, geloof, seksuele geaardheid e.d. worden vervolgd."

Toelichting: levensbedreigde vluchtelingen hebben te allen tijde voorrang boven asielaanvragers om economische redenen.

Preadvies: negatief

Toelichting: eens met de tekst, maar volgens ons is dat reeds afdoende geregeld. Zie verder de toelichting bij 1.204 Zwolle en 1.213 Alphen aan den Rijn e.a.

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 7

1.227 Vrouwenoverleg, werkgroep 50+ en afdeling-Eindhoven (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 7

Vervangen: hele tekst door: "Recht op gezinshereniging.

Het recht op gezinshereniging en gezinsvorming blijft onverminderd van kracht. Deze rechten gelden voor zowel huwelijkse als niet-huwelijkse relaties en de kinderen daaruit. De aangebrachte beperkingen worden ongedaan gemaakt. Ook familieleden die eenzaam achter zijn gebleven, kunnen op uitnodiging van de familie in Nederland een legale status verkrijgen. Vrouwen die in het kader van gezinshereniging of relatievorming naar Nederland zijn gekomen, dienen een zelfstandige verblijfsvergunning te krijgen."

Toelichting: met name vrouwen die afhankelijk zijn van hun echtgenoot of van familie, kunnen op deze wijze gesteund worden. Ruzie met partner of werkgever (in het bijzonder in het geval van prostituées) moet niet leiden tot uitzetting. De bedreigingen in het huidige toelatingsbeleid gelden niet alleen voor gezinshereniging in de enge zin (herenigen met gezinsleden waarmee eerder al een - huwelijkse - samenlevingsvorm bestond), maar evenzeer voor andere relaties: gezinsvorming (men wil een gezin vormen en in dat kader gezinsleden over laten komen) en voor niet-huwelijkse relaties. Gezinshereniging kent nog een redelijke bescherming middels internationale verdragen, voor overige relaties ontbreekt dit bijna volledig. Deze dienen dus juist de aandacht van GroenLinks te krijgen. Het samenleven met je geliefde mag immers niet van nationaliteit, dikte van de beurs of van seksuele voorkeur afhangen.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.228 partijbestuur. Wij vinden de uitbreiding met eenzame familieleden wel erg ver gaan. Het verlenen van een zelfstandige verblijfsvergunning gebeurt nu na drie jaar. Dat is lang. Wij pleiten ervoor die vergunning na een jaar te verlenen aan zowel mannen als vrouwen.

1.228 Partijbestuur (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 7

Vervangen: hele tekst door: "Het recht op gezinshereniging en gezinsvorming blijft onverminderd van kracht. Deze rechten gelden voor zowel huwelijkse als niet-huwelijkse relaties en de kinderen daaruit. De aangebrachte beperkingen worden ongedaan gemaakt. Mensen die in het kader van gezinshereniging of relatievorming naar Nederland zijn gekomen, krijgen na een jaar een zelfstandige verblijfsvergunning."

Preadvies: positief

1.229 RozeLinks (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 7

Toevoegen: 2e regel na "van kracht": "Het begrip gezin dient in dit geval ruim opgevat te worden. Het feit dat huwelijkspartners gemakkelijker hun relatie kunnen aantonen dan niet-gehuwden, mag niet leiden tot discriminatie van niet-gehuwden."

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.228 partijbestuur.

1.230 Afdeling Voorne (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 7

Toevoegen: tussen "gezinshereniging" en "blijft": "en -vorming".

Preadvies: positief

1.267 Afdeling Amsterdam-Oost (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 7

Toevoegen: "Mensen die in Nederland zijn toegelaten vanwege gezinsvorming en -hereniging, krijgen direct een zelfstandige verblijfsstatus."

Toelichting: de huidige niet-zelfstandige verblijfsstatus maakt mensen te afhankelijk en leidt daardoor tot misstanden.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.228 partijbestuur.

1.232 Afdeling Groesbeek (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: nieuw (na 7)

Toevoegen: "Toegelaten asielzoekers dienen zo spoedig mogelijk zelfstandige woonruimte te krijgen. De bestaande urgentie- en puntensystemen worden hierop dwingend aangepast."

Preadvies: negatief

Toelichting: is al in voorzien door overname van 1.202 Amsterdam-Oost.

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 8

1.233 Afdelingen Groningen-stad, Hoekse Waard en Eindhoven (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Schrappen: hele tekst.

Toelichting Groningen-stad: het onderscheid tussen economische en "andere" vluchtelingen en migrantenstromen is arbitrair en gaat voorbij aan de enorme economische machtsverschillen op mondiaal niveau. Moet GroenLinks pleiten voor "ontmoediging"? Een pleidooi voor bestrijding van de oorzaken van migratie is voldoende (kernpunt 1).

Toelichting Hoekse Waard: zie ons amendement 1.213.

Toelichting Eindhoven: dit voorstel voltooit de hom-noch-kuit-inhoud van deze paragraaf. Terwijl in kernpunt 6 wordt voorgesteld om verblijfsvergunningen om economische redenen te geven (lijkt een verruiming van ons toelatingsbeleid), wordt hier een anti-reclameactiviteit voorgesteld. Komt weinig consistent over. Bovendien werkt het in deze wereld niet zo. Anti-reclame voor de reis naar Nederland zal niet werken, zolang mensen goede gronden hebben hun geboorteland te verlaten (en dat doe je doorgaans niet op lichte gronden) en verwachten dat ze het in Nederland beter kunnen krijgen. Een stroom vreemdelingen die aan onze poort klopt is overigens het gevolg van een beleid waarbij machtsstructuren op mondiaal niveau niet ter discussie staan. Zolang die structuren niet ter discussie staan, zal er een trek naar het rijke Noorden blijven bestaan.

Preadvies: negatief

Toelichting: zie de toelichting bij 1.204 Zwolle, 1.213 Alphen aan den Rijn en 1.215 Utrecht. Het is wel degelijk mogelijk een onderscheid te maken tussen mensen wier leven bedreigd wordt en mensen die hier een nieuw bestaan op willen bouwen wegens gebrek aan perspectief in hun geboorteland (veel Oost-Europeanen bijvoorbeeld). Alleen pleiten voor het aanpakken van de oorzaken van migratie is een te beperkte opvatting van migratiebeleid. Effecten van zo'n beleid zijn slechts op de lange termijn merkbaar. Ondertussen wordt er door alle Europese regeringen een steeds restrictiever beleid gevoerd waartegen verzet nodig is. Dat verzet heeft slechts kans op succes als de tegenstanders van een restrictief beleid aan kunnen geven waar ze dan zelf vóór zijn. Een pleidooi voor open grenzen - de logische consequentie van dit amendement - zal daarbij van weinig nut zijn.

1.237 Afdeling Zwolle (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Vervangen: hele tekst door: "De Nederlandse ambassades voeren in landen van herkomst een duidelijk voorlichtingsbeleid over het vluchtelingen- en asielbeleid van Nederland."

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.236 Almere/Zeewolde.

1.236 Afdeling Almere/Zeewolde (B voor 1.237)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Vervangen: hele tekst door: "Om de komst van migranten met economische motieven verantwoord te laten verlopen, voeren ambassades samen met de overheden van de betrokken landen een voorlichtingsbeleid."

Toelichting: ontmoediging kan niet het doel van het beleid zijn. Dat is een afweging die mensen zelf wel kunnen maken. Voorlichting is wel een belangrijk uitgangspunt.

Preadvies: positief

1.238 Afdeling Maarssen (A)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Toevoegen: na "werkzaam voorlichtingsbeleid": "waarbij de democratisering van de economische en politieke verhoudingen als randvoorwaarde geldt."

Preadvies: negatief

Toelichting: overbodig detail op deze plaats.

1.239 Afdeling Noordoostpolder (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Toevoegen: aan het eind: "Dit voorlichtingsbeleid is enerzijds op gericht mensen informatie te geven over de Nederlandse asielregels. Anderzijds richt het zich ook op voorlichting aan deze mensen over de hulp die Nederland hen biedt om in hun eigen regio een menswaardig bestaan op te bouwen."

Toelichting: hiermee willen we op de eerste plaats voorkomen dat de voorlichting alleen een ontmoedigend karakter krijgt en op de tweede plaats de Nederlandse overheid dwingen de hulp aan de landen waar nu veel migranten vandaan komen, op te voeren.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.236 Almere/Zeevolde.

1.240 Afdeling Enschede (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 8

Toevoegen: "In Nederland wordt extra aandacht besteed aan voorlichting en educatie gericht op (re)migratie naar landen die immigranten goed kunnen gebruiken. Regelingen die het (re)migreren afremmen of zelfs belemmeren worden aangepast."

Toelichting: veel ontwikkelingslanden hebben problemen met "brain-drain": veel geschoolde en actieve mensen emigreren. Bovendien zijn er nogal wat migranten in Nederland die terug willen naar hun land van herkomst, bijvoorbeeld om te helpen het te heropbouwen. Een aantal regels bemoeilijkt die terugkeer, regels die het bijvoorbeeld erg moeilijk maken voor spijtoptanten om weer terug naar Nederland te komen, of regels die ervoor zorgen dat hier-opgebouwde rechten op uitkeringen in het buitenland niet meer gelden.

Preadvies: positief

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 9

1.241 Afdeling Amsterdam-Oost (A)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 9

Vervangen: "effectieve ondersteuning" door: "juridische en consulaire ondersteuning".

Toelichting: we willen niet de indruk wekken dat mensen die naar Nederland komen een zak geld krijgen als ze weer weg gaan.

Preadvies: positief

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 10

1.242 Afdeling Heumen (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 10

Vervangen: hele tekst door: "De opvang van vluchtelingen wordt door de overheid gegarandeerd. Naast de eerste opvang en begeleiding van de asielzoekers is er een zinvol aanbod van activiteiten, gericht op het wegwijs maken in de Nederlandse samenleving. Hiertoe worden voldoende professionele werkers (als activiteitenbegeleiders, maatschappelijk werkers, cultureel werkers) aangesteld."

Preadvies: negatief

Toelichting: het gaat hier niet om opvang in Nederland, maar om het bevorderen van opvang in de buurt van het land van herkomst.

1.243 Afdeling Noordoostpolder (A)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 10

Toevoegen: 3e regel tussen "door" en "de": "Nederland en".

Toelichting: ook hier moeten we weer duidelijk aangeven dat ons land daar een actieve rol in moet spelen.

Preadvies: negatief

Toelichting: dit soort zaken kan alleen effectief worden aangepakt in internationaal verband. Binnen die verbanden moet Nederland een actieve rol spelen.

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 11

1.244 Afdelingen De Bilt-Bilthoven, Amsterdam-Oost, Hengelo, Amsterdam-Westerpark, Purmerend, Den Bosch-stad, Den Bosch-regio en Noordoostpolder (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 11

Schrappen: hele tekst.

Toelichting De Bilt-Bilthoven: a. Lost het probleem niet op. b. Trekt meer illegalen aan; onwenselijke situatie. c. "Aantoonbaar" en "2 jaar" zijn onwerkbaar begrippen.

Toelichting Amsterdam-Oost: een generaal pardon zonder nieuw (im)migratiebeleid lost niets op. We zitten nog met de zgn. november-slachtoffers van het vorige (eenmalige?) generaal pardon.

Toelichting Hengelo: een eenmalig generaal pardon is er al eens geweest. Zo'n maatregel werkt niet. Bovendien vallen ook illegalen die hier ongewenst zijn (b.v. die in de internationale drugscriminaliteit participeren) onder zo'n maatregel. Het is daarom ook politiek onverstandig, omdat de discussie ongetwijfeld gaat over illegalen waarvan GroenLinks ook niet kan verdedigen dat zij gelegaliseerd worden.

Toelichting Amsterdam-Westerpark: tegen generaal pardon. We zijn nl. voorstander van een goed immigratiebeleid.

Toelichting Purmerend: een generaal pardon is niet realistisch. Beter is het alle illegalen opnieuw te toetsen op 2 t/m 7.

Toelichting Den Bosch: het afkondigen van een generaal pardon heeft onvoldoende effect op de illegalenproblematiek. Het heeft een aanzuigende werking. Wel moet de mogelijkheid opengehouden worden om in specifieke gevallen voor een bepaalde groep over te gaan tot legalisering (zie Bijlmer).

Toelichting Noordoostpolder: een generaal pardon voor mensen die illegaal in ons land verblijven, lost het wezenlijke probleem niet op, zeker niet wanneer je de eis stelt dat mensen hun verblijf in Nederland moeten kunnen aantonen. Mensen zullen gewoon illegaal naar ons blijven komen, dus binnen de kortste keren staan we weer voor hetzelfde probleem.

Preadvies: positief

Toelichting: bij nader inzien vinden ook wij dit een te grove maatregel.

1.253 Afdeling Almere/Zeevolde (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 11

Vervangen: hele tekst door: "Er komt een eenmalig Europees generaal pardon voor hen die in een EG-land woonachtig zijn. Zij krijgen een verblijfs- en werkvergunning."

Toelichting: een generaal pardon valt niet meer goed op nationaal niveau te organiseren vanwege de open grenzen.

Bovendien: een illegaal zal bijna nooit kunnen aantonen dat hij/zij ergens twee jaar woonachtig is geweest. Dat is juist de essentie van de illegaliteit.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.266 Nijmegen.

1.251 Afdeling Den Haag (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 11

Toevoegen: "Er komt een eenmalig generaal pardon voor hen die aantoonbaar gedurende vijf jaar in Nederland woonachtig en werkzaam zijn. Zij krijgen een verblijfs- en werkvergunning."

Toelichting: een aanscherping van het "generaal pardon" met als doel het generaal pardon voor die mensen te laten gelden die daar logischerwijs recht op hebben.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.266 Nijmegen.

1.252 Afdeling Groningen-stad (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 11

Vervangen: 3e regel: "twee" door: "één".

Preadvies: negatief

Toelichting: dat maakt het wel heel gemakkelijk.

1.254 Afdeling Amsterdam-De Fijp (C)

Paragraaf: 4. Kernpunt: 11

Toevoegen: aan eind 1e zin: "met uitzondering van criminelen."

Preadvies: negatief

Toelichting: eens met de strekking, maar hoe kun je nu van illegalen weten of ze crimineel zijn? Als ze in aanraking zijn geweest met de politie, zijn ze niet illegaal meer.

PARAGRAAF 4, KERNPUNT 12

1.256 Afdelingen Amsterdam-Oost, Hengelo, Amsterdam-Westerpark, De Bilt/Bilthoven, Purmerend, Den Haag, Rheden/Rozendaal en Hilversum (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 12

Schrappen: laatste twee zinnen ("Wanneer ... werkvergunning").

Toelichting Amsterdam-Oost: deze voorstellen zijn te naïef. Alsof niet een groot deel van de bedrijfjes die draaien op illegale arbeid, failliet gaan als ze legaal moeten werken. Het voorstel in de laatste zin zet de deur open voor maffiose praktijken.

Toelichting Hengelo: de werkgever moet worden bestraft. Geen beloning voor een illegaal die nergens op slaat. Het kan om illegalen gaan waarvan ook GroenLinks vindt dat die niet als eersten hier horen te worden toegelaten. Bovendien, er zou een nieuwe methode komen om gelegaliseerd te worden: door bij een werkgever in dienst proberen te komen.

Toelichting Amsterdam-Westerpark: juridisch onmogelijk; onwerkbaar; een slimme illegaal geeft zijn werkgever aan.

Toelichting De Bilt/Bilthoven: a. Legt eenzijdig de schuld bij werkgevers. Deze kunnen vaak niet aan legale werknemers komen. b. In de praktijk is zo'n maatregel onmogelijk. Elke illegaal zou direct zijn werkgever aangeven bij de politie. c. Zou helemaal verkeerd uitpakken.

Toelichting Purmerend: onuitvoerbaar en fraudegevoelig.

Toelichting Den Haag: illegale werkgevers moeten worden beboet; van verplichte indienstneming komt weinig terecht. De illegaal moet worden uitgezet, tenzij hij/zij voldoet aan eerder gestelde normen van asielaanvraag resp. het generaal pardon.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.266 Nijmegen.

1.263 Afdeling Noordoostpolder (D)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 12

Schrappen: hele tekst.

Toelichting: het bij-effect van de maatregelen die hier in de ontwerp-tekst worden voorgesteld, kan zeer ongewenst zijn: er kan een stroom van louche "ondernemers" komen die bereid zijn mensen aan een verblijfs- en werkvergunning te helpen door ze tegen betaling van een flinke som geld illegaal in dienst te nemen. Bovendien valt moeilijk tegen te houden dat de betreffende werknemers vervolgens rap weer ontslagen worden.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.256 Amsterdam-Oost e.a.

1.255 Afdeling Alphen aan den Rijn (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 12

Vervangen: laatste twee zinnen door: "Wanneer werkgevers betrapt worden, zijn ze verplicht de langer dan twee jaar bij hen in dienst zijnde illegalen een bedrag van minimaal f 25.000,- te betalen, evenredig aan het aantal gewerkte jaren. De illegaal dient voorts eventueel betaalde premies, zoals WW, AOW en WAO, van het rijk terug te ontvangen."

Toelichting: wij zijn van mening dat de werkgevers strenger gestraft dienen te worden. Wij vinden het niet terecht om de betreffende illegalen een verblijfs- en werkvergunning te verschaffen enkel om het feit dat ze illegaal hier gewerkt hebben. Een verblijfsvergunning dient beoordeeld te worden door de eerdergenoemde commissie.

Preadvies: negatief

Toelichting: Veel te gedetailleerd. Voorkeur voor 1.266 Nijmegen.

1.264 Afdeling België (B)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 12

Vervangen: laatste twee zinnen door: "Indien werkgevers worden betrapt, worden zij verplicht met terugwerkende kracht het voor de bedrijfstak geldende loon inclusief de sociale lasten te betalen. Dit bedrag vervalt aan de illegale werknemer, indien tot uitzetting wordt overgegaan."

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.266 Nijmegen.

1.266 Afdeling Nijmegen (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 12

Vervangen: laatste twee zinnen door: "Wanneer werkgevers betrapt worden, zijn ze verplicht de bij hen werkzame illegalen zes maanden loon te betalen en aan de overheid de uitzettingskosten van de illegale werknemer te vergoeden. Illegalen waarvoor wel sociale premies zijn afgedragen of die langer dan twee jaar in Nederland woonachtig zijn, krijgen recht op een verblijfs- en werkvergunning."

Toelichting: de concept-tekst stapt wat lichtvaardig heen over het feit dat het hier gaat om duizenden banen. Indien ons amendement 1.225 op kernpunt 6 aangenomen wordt, kunnen de kernpunten 11 en 12 daaraan aangepast worden (b.v. laatste regels van 11 en 12: in plaats van "zij krijgen een werk- en verblijfsvergunning": "de regelingen die gelden voor niet-EG-inwoners worden op hen toegepast").

Preadvies: positief

PARAGRAAF 4, NIEUWE KERNPUNTEN

1.269 Afdeling Purmerend (B voor 1.271)

Paragraaf: 4

Kernpunt: nieuw

Toevoegen: "Asielplicht.

Asielzoekers die worden toegelaten worden verplicht zich de Nederlandse taal eigen te maken."

Toelichting: is o.a. een voorwaarde voor integratie.

Preadvies: negatief

Toelichting: voorkeur voor 1.202 Amsterdam-Oost en 1.271 Amsterdam-Westerpark.

1.270 Werkgroep Oost-Europa, werkgroep Vrede en Veiligheid, Tijs Manten, Alexander de Roo en Hein Verkerk (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: nieuw

Toevoegen: "Bevorderen van personenverkeer.

Voor een bezoek aan Nederland moeten geen onnodige belemmeringen worden opgeworpen. De kosten van visa en andere benodigde reisdocumenten dienen te worden verlaagd en het aantal ambassades en consulaten van Nederland moet worden uitgebreid."

Toelichting: na de opening van de grenzen in Centraal- en Oost-Europa bestaat er grote behoefte onder de bevolking van die landen hun horizon te verbreden en een bezoek te brengen aan andere landen. Door de hoge kosten en onnodige bureaucratische rompslomp wordt velen van hen dit onmogelijk gemaakt. Nu de mensen eindelijk mógen reizen, kunnen ze dat eenvoudigweg niet.

Preadvies: positief

1.271 Afdeling Amsterdam-Westerpark (C)

Paragraaf: 4

Kernpunt: 1 t/m 12 en nieuw

Wijzigen: volgorde van kernpunten. Er zijn drie groepen migranten op dit moment: vluchtelingen, economische migranten en gezinsherenigers. Deze onder die kopjes ordenen, leidt tot de volgende volgorde: 1; asielrecht 4, 2, 3, 10, 5; economische migratie 6, 7, 11, 12 en 8; gezinshereniging 7.

Toevoegen: "Nieuwkomersbeleid.

De Nederlandse overheid heeft de taak om alle buitenlanders die hier legaal zijn toegelaten de gelegenheid te geven zo snel mogelijk Nederlands te leren; op de betrokkenen dient ook sterke aandrang te worden uitgeoefend deze cursussen te volgen."

Preadvies: positief

Vooraf

In Congreskrant 2 heeft het partijbestuur de partij geïnformeerd over de financiële vertaling van het concept-verkiezingsprogramma van GroenLinks. Ten behoeve van de discussie over het programma geeft het partijbestuur in dit stuk aanvullende informatie bij die financiële vertaling. Dit betreft allereerst de koopkracht-effecten van het concept-verkiezingsprogramma. - Daarnaast biedt dit stuk een kort overzicht over de financiële vertaling van de programma's van de andere vier grote partijen.

Vergelijkend onderzoek: CDA, D66, PvdA, VVD en GroenLinks

Inzet van de rekenmeesters van CPB en RIVM is om de door de vijf grote partijen geleverde financiële vertaling van hun respectievelijke verkiezingsprogramma's te toetsen. Het Partijbestuur komt op basis van de concept-programma's tot het volgende overzicht.

<u>Ombuigingen</u> (miljarden gulden)	<u>CDA</u>	<u>D66</u>	<u>PvdA</u>	<u>VVD</u>	<u>Groen- Links</u>
Efficiency maatregelen overheid, bezuinigingen en vermindering van de subsidies	2,75	1,5	2,6	5,0	7,1
Fraudebestrijding		1,0	1,0		
Sociale Zekerheid, zorg, kinderbijslag	3,75	6,85	2,9	12,0	
Belasting verhoging hogere inkomens					8,0
Premies arbeidsduurverkorting					2,6
Onderwijs	1,0				
Volkshuisvesting	1,0	0,5			
Openbaar vervoer	0,5	0,2			
Milieuheffingen					2,6
Defensie			0,9		2,0
Diversen			0,6		
TOTAAL	9,0	10,05	8,0	17,0	22,3
<u>Bestedingen</u>					
Divers nieuw beleid		1,2	1,3	3,0	12,0
zorg en zorgpolitiek					(2,6)
migratie/asielzoekers					(0,8)
werkgelegenheidsmaatregelen					(4,8)
overig milieubeleid					(3,0)
divers					(1,5)
Veiligheid	0,5	0,7			
OS en Buitenlands beleid		0,6	0,5		2,5
Onderwijs			0,2		1,0
Infrastructuur	1,0	0,4			0,9
Minima		0,2			5,2
Lastenverlichting			4,0	11,0	
TOTAAL	1,5	3,1	6,0	14,0	22,3
Terugdringing financieringstekort	7,5	6,95	2,0	3,0	0,0

Prioriteiten

GroenLinks legt duidelijk andere prioriteiten dan de overige partijen, op basis van inhoudelijke en financiële afwegingen. Waar VVD en D66 praten over lastenverlichting - waarvan een deel expliciet bedoeld is voor de hogere inkomens - leiden de maatregelen van GroenLinks tot een lastenverzwaring.

Meer dan de andere partijen kiest GroenLinks voor internationale solidariteit. Als enige trekt GroenLinks expliciet extra gelden uit voor migrantie en asielzoekers. De zuivere ontwikkelingshulp moet stijgen tot 1% van het BBP en de hulp aan Oost-Europa moet omhoog.

Met specifieke (extra geld voor b.v. de mantelzorg en verloskunde) en generieke (ADV) werkgelegenheidsmaatregelen levert GroenLinks een bijdrage aan de bestrijding van de werkgelegenheid.

Het meest in het oog springt de keuze van GroenLinks voor de bescherming van de minima en een verbetering van de koopkracht van deze groepen.

Inkomenspolitiek

Het partijbestuur heeft het ministerie van Sociale zaken gevraagd om de koopkrachteffecten van het concept-verkiezingsprogramma te berekenen, maar heeft nog geen exacte cijfers ontvangen. Wel beschikt het partijbestuur over voorlopige gegevens (van o.a. Economische Commissie van GroenLinks, het CPB, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) om een eerste globale inschatting van de koopkrachteffecten te maken.

1. Het programma en de gehanteerde financiële vertaling bevatten een aantal algemene maatregelen, die naar verwachting gunstig uitpakken voor de lager- en laagstbetaalden (uitkeringsgerechtigden en werkenden). Het betreft hier o.a.:
  - a. de omzetting van de basisaftrek in de negatieve inkomstenbelasting;
  - b. de verhoging van deze negatieve inkomstenbelasting en de verlaging van het tarief eerste schijf in combinatie met de invoering van de Groentaxen en afschaffing van vastrechtbedragen;
  - c. de ecologisering van de BTW;
  - d. de omzetting van de gemeentelijke heffingen in regulerende heffingen;
  - e. het omzetten van het arbeidskostenforfait in een taxcredit;
  - f. de invoering van een basisverzekering in de gezondheidszorg langs de lijnen van het oorspronkelijke plan-Simons;
  - g. de verhoging van de huursubsidie;
  - h. de matiging van de voorgenomen huurstijgingen.

Op dit moment kan geen gedetailleerde uitsplitsing naar specifieke groep gemaakt worden. Daarvoor moeten we wachten op de uitkomsten van de berekeningen van Sociale Zaken en het RIVM. Toch een cijfer: globaal wordt voorlopig geschat dat het gemiddelde koopkrachteffect van deze maatregelen tussen de 3 en 6% ligt.

2. Daarnaast bevat het programma maatregelen, die gunstig uitpakken voor specifieke groepen van werkenden (zorgsector en onderwijs) en worden deeltijders fiscaal gunstiger behandeld dan momenteel het geval is. Ook hiervan lijken behoorlijke koopkrachteffecten verwacht te kunnen worden.

3. Het meest duidelijk in het "koopkrachtplaatje" van GroenLinks is de verhoging van de uitkeringen op minimum niveau met 10%. Dit betreft een netto-verhoging van de uitkering met derhalve een koopkrachteffect van 10%. Voor deze groepen uitkeringsgerechtigden resulteert naar de huidige (voorlopige) inzichten al met al een totale verbetering van de koopkracht tot 16%.

4. De inkomens boven modaal worden stevig aangepakt. Naast een verhoging van de tweede en derde schijf worden de fiscale faciliteiten van deze inkomensgroepen sterk beperkt (via o.a. beperking hypotheekrente, autokosten, vermogensbelasting, aftrek beroepskosten, etc). Naarmate het inkomen hoger wordt, is de koopkracht achteruitgang groter.

Milieu en financieel beleid

Naast de specifieke beleidsmaatregelen als bijvoorbeeld een energieheffing, sluiting kerncentrales en een versterking van het natuurbeleid stelt GroenLinks een forse lastenverschuiving voor. GroenLinks wil de lasten op arbeid met 11,5 miljard verminderen en de milieulasten met 11,5 miljard verhogen. D'66 stelt een beperktere verschuiving voor van 5,0 miljard. Verder maakt GroenLinks uit bestaande investeringsfondsen en private deelnemingen zo'n 12 miljard gulden vrij om te investeren in infrastructuur Openbaar Vervoer, biologische landbouw, herstructurering industrie en stimulering onderzoek. Dit gaat ten kosten van o.a. het onderzoek naar kernenergie en de aanleg van tunnels en wegen.

Marijke Vos, voorzitter

Motie 1 - Geen aanpassing programma door CPB (Groningen-stad)

Het congres etc.:

* constateert:

- dat het PB heeft besloten tot het laten doorrekenen van het programma door het CPB

* overweegt:

- dat de CPB-modellen niet in staat zijn radicale maatregelen door te rekenen en essentiële punten van Groenlinks (verzelfstandigen van de uitkeringen, radicale ATV ed) vanuit conservatieve aannames afkraakt.

* is van mening:

- dat op zich het laten beoordelen van het programma door deskundigen nuttig kan zijn om zo de consequenties van politieke keuzes te kunnen onderbouwen.

* verzoekt het PB:

1. het programma niet aan te passen aan de modellen van het CPB.
2. Economische en financiële doorrekeningen door deskundigen te laten verrichten, die radicale politieke keuzes onbevanger beoordelen.

a. Lijsttrekkers

Het partijbestuur stelt het congres voor de volgende uitspraak te doen:

"Het congres van GroenLinks, bijeen op 26 en 27 november,

* constateert:

- dat Ina Brouwer door de leden van GroenLinks bij referendum tot lijsttrekker is gekozen;

* overweegt:

- dat Ina Brouwer bij het referendum uitdrukkelijk heeft gemeld een duo te vormen met Mohamed Rabbae en daarom als voorwaarde heeft gesteld dat Mohamed Rabbae op de tweede plaats van de Tweede-Kamerlijst wordt verkozen;
- dat de GroenLinkse raad heeft toegestaan dat duo's meededen aan het lijsttrekkersreferendum;
- dat het onwenselijk is wanneer de onduidelijkheid over de positie van Mohamed Rabbae voortduurt tot aan het partijcongres op 5 februari 1994;

* spreekt als haar mening uit:

- dat Mohamed Rabbae op de tweede plaats van de Tweede-Kamerlijst dient te worden gekozen."

Toelichting: Gedurende het lijsttrekkersreferendum heeft Ina Brouwer nadrukkelijk gemeld een duo te vormen met Mohamed Rabbae. In de referendum is dit de leden expliciet onder de aandacht gebracht. Op het stemformulier is de naam van Mohamed Rabbae tussen haken vermeld achter de naam van Ina Brouwer. We kunnen er dus vanuit gaan dat de leden bij hun stem op Ina Brouwer haar voorwaarde m.b.t. de plaats van Mohamed Rabbae hebben geaccepteerd. Het is onwenselijk nu verder te gaan met een lijsttrekkersduo waarvan de ene helft in formele zin wel het politieke mandaat heeft, maar het andere deel nog niet. Wij vragen het congres met deze motie een einde te maken aan deze situatie.

Voor de fijnproevers: de motie wil alleen een mening van het congres onder woorden brengen. De formele verkiezing staat geagendeerd voor het congres van 5 februari 1994.

b. Lijstduwers

In congreskrant 2 werd aangekondigd dat het partijbestuur namen zou voorstellen van "lijstduwers" voor de Tweede-Kamerlijst. Omdat de lijst wordt samengesteld door het congres van 5 februari, is het beter dat daar ook de namen van de lijstduwers worden ingevuld. Aan dit congres wordt dus alleen instemming gevraagd met het voorstel daar 2 of 3 plaatsen voor vrij te houden.

c. Kandidatenlijst bij tussentijdse ontbinding Eerste Kamer

Het partijbestuur stelt het congres voor de volgende uitspraak te doen:

"Het vierde congres van GroenLinks, bijeen te Amsterdam op 26 en 27 november 1993, overwegende dat het niet uitgesloten is dat in 1994 tussentijdse verkiezingen plaatsvinden voor het restant van de zittingsperiode 1991 - 1995 van de Eerste Kamer, machtigt het partijbestuur om in dat geval opnieuw gebruik te maken van de kandidatenlijst zoals die is vastgesteld door het congres van GroenLinks op 24 november 1990."

Toelichting: Op het oprichtingscongres van GroenLinks, 24 november 1990, is een kandidatenlijst vastgesteld voor de op 27 mei 1991 te houden verkiezingen voor de Eerste kamer. Bij die verkiezingen heeft GroenLinks vier zetels behaald, bezet door Wim de Boer, Fenna Bolding, Tom Pitstra en Hanna van Wijngaarden. Sinds 1983 valt de zittingstermijn van de Eerste kamer vrijwel samen met die van Provinciale Staten, doordat de statenleden in de twaalf provincies binnen anderhalve maand na hun aantreden een nieuwe Eerste kamer kiezen. De huidige leden van de Eerste Kamer zijn dus gekozen voor de periode tot 1995; in dat jaar vinden er in ieder geval verkiezingen plaats. Voor GroenLinks betekent dit dat ons congres eind 1994 een nieuwe kandidatenlijst moet vaststellen.

De regering kan de Eerste Kamer tussentijds ontbinden. Dan moeten de Provinciale Staten in ongewijzigde samenstelling opnieuw een Eerste Kamer kiezen. Die zal dan dezelfde samenstelling hebben als de vorige, tenzij er statenleden afwezig zijn of op een andere partij stemmen dan de vorige keer. Eén van de redenen voor tussentijdse ontbinding is Grondwetswijziging. Die is alleen mogelijk als zowel de Tweede als Eerste Kamer daarover twee keer hebben gestemd, in oude en in nieuwe samenstelling. De regering heeft in het najaar van 1993 de wens uitgesproken om meteen na de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1994 een Grondwetswijziging door te voeren m.b.t. afschaffing opkomstplicht dienstplichtigen en invoering zwangerschapsverlof voor volksvertegenwoordigers.

Als voor de afronding van de Grondwetswijziging niet wordt gewacht tot de normale ontbinding van de Eerste Kamer in 1995 worden extra verkiezingen in 1994 nodig. De dan te kiezen Eerste Kamerleden zullen slechts één jaar zitting hebben. Gezien de protesten daartegen is de kans dat die procedure wordt gevolgd inmiddels niet groot meer. Toch doen we er verstandig aan om nog wel met die mogelijkheid rekening te houden. Voor dat geval stelt het partijbestuur voor om voor dat resterende vierde jaar van de zittingsperiode 1991-1994 de door het congres drie jaar geleden vastgestelde kandidatenlijst ongewijzigd opnieuw in te dienen, zodat onze Eerste Kamerleden hun termijn van vier jaar kunnen vol maken. Indien het congres deze procedure afwijst dient ons vijfde congres op 5 februari 1994 naast de kandidatenlijsten voor de Tweede Kamer en Europees Parlement zonnodig ook een nieuwe lijst voor de Eerste Kamer vast te stellen.

MOTIES

Motie 1 staat op pagina 11.

Motie 2 - behandeling verantwoordingen (Groningen stad)

VRIJDAG 14.00

Het congres van GroenLinks bijeen te Amsterdam op 26-11-1993,

* constaterende dat:

- de verantwoording van fracties en partijbestuur op dit congres slechts in de vorm van congresuitspraken aan de orde worden gesteld,

* overwegende dat:

- het voor veel leden en afdelingen slechts één maal per jaar, n.l. op het congres, mogelijk is om op deze verantwoording in te gaan;
- de behandeling hiervan in de vorm van moties een averechts en onnodig polariserend effect kan hebben;
- een open discussie over dit agendapunt zijn nut in het verleden heeft bewezen;
- fracties en partijbestuur bij een dergelijke behandeling allerlei nuttige tips, ondersteunende opmerkingen en goed bedoelde adviezen mis kunnen lopen.

* besluit:

- om het agendapunt 'verantwoording van fracties en partijbestuur' in de vorm van een open discussie te behandelen, en gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies congrespresidium: Negatief.

Toelichting: Wij vonden de behandeling van de verantwoordingen op het congres totnutoe wat vrijblijvend en hebben daarom een andere aanpak voorgesteld. Het congres zou wat ons betreft die aanpak een keer moeten uitproberen.

Het was onze bedoeling duidelijk te krijgen waar eventuele discussiepunten liggen en beslist niet om polarisatie in de hand te werken.

Motie 3 - categorie-indeling (Den Haag)

VRIJDAG 14.00

Het congres van GroenLinks in vergadering bijeen op 26 en 27 november 1993 ter bespreking van "De Wereld als Woning",

* overwegende:

- dat bij de pre-advisering van de op het concept-programma ingediende amendementen van vier categorieën wordt uitgegaan, t.w.:

- A. redactionele wijzigingen;
- B. amendementen van dezelfde strekking;
- C. kleine wijzigingen;
- D. wezenlijke veranderingen.

* constaterende:

- dat door de introductie van de B-categorie er soms/vaker/dikwijls amendementen aan elkaar worden gekoppeld, waarmee de indieners ervan het niet mee eens zijn en dat dit dan onnodig aanleiding geeft tot ingewikkelde procedures om bepaalde amendementen (zeker als ze behoren tot de D-categorie) toch besproken te krijgen.

* geeft het partijbestuur de opdracht:

- bij amenderings-procedures in de toekomst slechts uit te gaan van drie categorieën, n.l.:

- A. redactionele wijzigingen;
- B. kleine wijzigingen;
- C. wezenlijke veranderingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 4 - verantwoording Tweede-Kamerfractie (Utrecht stad)

VRIJDAG 14.10

Het congres van GroenLinks, bijeen op 26 en 27 november 1993 te Amsterdam, spreekt haar ongenoegen uit over het optreden van de Tweede-Kamerfractie en met name van Wilbert Willems inzake de parlementaire enquête over de uitvoering van de sociale zekerheid (commissie-Buurmeijer).

Door in te stemmen met de als unaniem gepresenteerde resultaten van de commissie Buurmeijer is twijfel gezaaid over de betrouwbaarheid van GroenLinks in sociale kwesties. Het zal waar zijn, dat deelname aan dergelijke commissies een eigen dynamiek heeft. Maar verwacht mag worden dat de opstelling van kamerleden op hoofdlijnen in overeenstemming is met de in

GroenLinks voorgestane sociale politiek.

De aanbevelingen van de commissie Buurmeijer bevatten veel elementen die daar niet mee stroken, zoals het vervangen van wettelijke rechten door onzekere onderhandelingsresultaten tussen sociale partners, het verder openzetten van de deur van de sociale zekerheid voor particuliere verzekeringsmaatschappijen en door het op de tocht zetten van het solidariteitsprincipe in de WAO door een opening naar bedrijfsregelingen te maken. Dit betreffen allen hoofdpunten van het sociale beleid. Gevoegd bij het onzekere lot dat gedeeltelijk arbeidsongeschikten in de voorstellen van de commissie beschoren is, had Wilbert Willems op z'n minst op deze punten een voorbehoud moeten maken.

Na de presentatie van de aanbevelingen van de commissie Buurmeijer was het optreden van de fractie in deze aarzelend en onduidelijk.

De later uitgesproken voorbehouden en de in de partij georganiseerde discussie over deze kwestie zijn prima. Maar naar buiten toe blijft het beeld hangen dat GroenLinks instemt met een verdere afbraak van WAO en ziektewet. Hetgeen in strijd is met het door het vorige GroenLinks congres vastgestelde beleid inzake de sociale zekerheid en hetgeen dit congres nogmaals wil onderstrepen.

Toelichting: In haar verantwoording noemt de Tweede Kamerfractie de aanbevelingen van de commissie Buurmeijer "begrijpelijk, maar niet zaligmakend" en noemt ze een aantal punten die garant staan "voor een zeer kritische opstelling van de fractie". Dat is toe te juichen en we hopen dat die kritiek ook nog andere dan genoemde punten geldt. Maar de fractie legt geen rekenschap af van de uitwerking en de uitstraling van de gang van zaken. Kunnen we in de toekomst nog meer van deze zeperds verwachten? Of wordt meer gekozen voor een opstelling als die van Paul Rosenmöller in de commissie Doelman-Pel, waar op heldere punten een minderheidsstandpunt werd ingenomen. Voor de herkenbaarheid en betrouwbaarheid heeft zo'n opstelling onze voorkeur.

Motie 5 - afwijzen plannen Buurmeijer (Groningen-stad)

VRIJDAG 14.10

Het congres etc.:

* constateert:

- dat de opstelling van het kamerlid Willems in de commissie Buurmeijer de vraag oproept waar GroenLinks staat, dat de GroenLinks raad van 16 oktober 1993 een motie heeft aangenomen m.b.t. de commissie Buurmeijer.

Neemt met instemming kennis van deze motie.

* van mening:

- dat de op zich nuttige (kleine) verbeteringen die het plan Buurmeijer behelzen t.o.v. de door GroenLinks afgewezen wetgeving een afwijzende houding van GroenLinks niet in de weg hoeft te staan.

* spreekt uit:

- het plan Buurmeijer af te wijzen.

Motie 6 - uitstel besluit tot aanleg van de Betuwelijn (Groningen-stad)

ZATERDAG 10.30

Het congres etc.:

* constateert dat de discussie over de aanleg van de Betuwelijn in volle gang is;

* is van mening dat een definitieve uitspraak over wel of geen aanleg van de Betuwelijn op dit moment niet goed te maken is;

* overweegt dat veel natuur- en milieuorganisaties kort geleden hebben aangedrongen op uitstel van de beslissing over aanleg van de Betuwelijn;

* besluit de beslissing over aanleg van de Betuwelijn uit te stellen.

Motie 7 - antifascisme en antiracisme (Hengelo)

ZATERDAG 16.50

Het congres van GroenLinks in vergadering bijeen op 26/27 november, spreekt uit dat in het verkiezingsprogramma tot op dit moment een tekst ontbreekt die gericht is op de anti-fascistische en anti-racistische traditie van GroenLinks.

Het congres spreekt uit dat de redactiecommissie van het verkiezingsprogramma de anti-fascistische en anti-racistische oriëntatie duidelijk opneemt in het programma.

De tekst moet tot uitdrukking brengen wat uitgangspunt van GroenLinkse politiek is:

- dat rechts-extremisme, fascisme en racisme actief bestreden moet worden waar het zich voordoet.
- dat GroenLinks voor een verbod is op rechts-extremistische fascistische of racistische organisaties.
- dat GroenLinks democratische oppositiebewegingen ondersteunt in rechts-extremistische en/of racistische geregeerde landen, die regeringen bestrijdt.
- dat GroenLinks actief rechts-extremistische, fascistische en/of racistische regimes bestrijdt.

Het congres etc.:

- * constateert dat de komende verkiezingen vooral zullen gaan om de kiezers die nu massaal van PvdA naar D66 overstappen te winnen voor GroenLinks;
- * van mening dat zeer concrete punten de verschillen tussen GroenLinks en D66/PvdA moeten aangeven;
- * dat dit een goede mix van groene, linkse en ontwapeningspolitiek dient te bevatten.
- * verzoekt het partijbestuur op de volgende aansprekende hoofdpunten een wervende campagne te voeren:

Milieu

Verkeer: Geen nieuwe autowegen, al dat geld naar OV en de fiets.

Geen uitbreiding Schiphol en sluiting van regionale vliegvelden.

Landbouw: Alleen GroenLinks kiest met Greenpeace voor biologische landbouw. Afschaffing bio-industrie.

Woningbouw: Alle woningbouw (nieuwbouw en renovatie) wordt ecologisch en energiebesparend.

Industrie: Omschakeling van de industrie: om te beginnen de chloorchemie en de aluminiumindustrie. Inzetten fonds duurzame ontwikkeling.

Solidaire Samenleving

Derde Wereld: Alle prijzen moeten via het Max Havelaar principe. Een hoger percentage OS en kwijtschelding schulden.

Nivellering van inkomens: 10% erbij voor uitkeringen.

Woonlasten: IHS drastisch omhoog te betalen uit beperking fiscale voordelen woningbezit.

Radicale Atv: 32 uur in 4 jaar levert 600.000 banen op.

Anti-racisme: Gelijke rechten voor migranten, stemrecht op alle niveaus, geen beperking aan gezinshereniging, quoterings op de arbeidsmarkt.

Ontwapening: Oefenterreinen worden omgezet in natuurgebieden om te beginnen bij Veluwe en Waddenzee. Geen luchtmobiele brigade.

Het congres van GroenLinks, bijeen op 26 en 27 november 1993 te Amsterdam, draagt het partijbestuur op gedurende de verkiezingscampagnes voor Tweede Kamer en Europees Parlement speciaal tijd, geld en energie te steken in een campagne onder uitkeringsgerechtigden en meer in het algemeen onder bewoners van oude wijken. Dit als aanvulling op de reeds voorgenomen campagnes.

Toelichting:

Door de vele wijzigingen in het campagneplan is niet geheel duidelijk waarop de campagnes zich richten. Wel is de indruk ontstaan dat vooral met D'66 de concurrentie wordt aangegaan om de beter opgeleide, jonge, moderne kiezer. Dit op grond van marktonderzoek naar potentiële stemmers op GroenLinks. Zo'n marktonderzoek bevestigt uiteraard het imago dat een partij al heeft. Teleurgestelde PVDA-stemmers uit de oude wijken zullen niet zo gauw zeggen over te stappen naar GroenLinks omdat velen zich ook laten leiden door dat beter opgeleide, jonge, moderne imago van GroenLinks. Toch heeft het programma van Groenlinks die teleurgestelde PVDA-ers juist veel te bieden. Het is zonde dat dat verborgen blijft achter het bestaande imago. Maar dat hoeft niet. Het lijkt ons zeker de moeite waard niet slechts een imago-bevestigende campagne te voeren, maar juist ook een appel te doen op het grote potentieel sociaal teleurgestelden, die nu het gevoel hebben door niemand in de politiek vertegenwoordigd te worden.

CORRECTIES EN AANVULLINGEN OP CONGRESKRANT 2

* Weggefallen uit congreskrant 2:

3.21

Afdeling: ROTTERDAM

paragraaf: 1

kernpunt: 2

schrappen: "electriciteit"

toelichting: Electriciteit is geen energiebron maar wordt opgewekt m.b.v. energiebronnen. Als gas, steenkool etc. als brandstof worden gebruikt dan is de Groentax die hier op geheven is terug te vinden in de electriciteitsprijs. Op electriciteit uit 'hernieuwbare energiebronnen' (zon, biogas, etc) zou dan geen Groentax moeten worden geheven.

* Bij amendement 4.64 moet verwezen worden naar 4.62 i.p.v. 4.61

* Weggefallen uit congreskrant 2:

+ 3.74a.

Partijbestuur (D)

E. Industrie

Terugdringing vervuiling

Het beleid is erop gericht om over 25 jaar de industrie milieuvriendelijk te laten produceren. Op weg daarheen moet de uitstoot van schadelijke stoffen in 2000 met 70% verminderd zijn ten opzichte van 1990. Duurzame produkten en produktie worden in Nederland en de EG gestimuleerd door invoering van integraal ketenbeheer.

Instrumenten

Door het instellen van een groentax, normstelling en ge- en verboden wordt het productieproces schoner gemaakt en wordt het verbruik van niet-hernieuwbare grondstoffen teruggedrongen d.m.v.

- kwaliteitsverbetering door materiaal-armere produktie;
- kwaliteitsverbetering door het vervaardigen van duurzame, te repareren produkten;
- recycling van materiaal;
- groenen van de BTW;
- energieheffingen en groentaxen op b.v. chloor;
- recycling van materiaal.

Produktbeoordeling

Aan de hand van een systeem van milieukeuren wordt voor steeds meer produkten en produktgroepen de mate van milieuvriendelijkheid vastgesteld. De schoonste produkten kunnen fiscaal worden bevoordeeld via de BTW.

Milieuzorgsystemen

Voor bedrijven wordt een milieuzorgsysteem ingevoerd. Begonnen wordt met de vanuit milieuoogpunt meest risicovolle bedrijven. Bijzondere aandacht is daarbij nodig voor beperking van afvalstromen en het energieverbruik en gebruik van duurzame technologie.

Preadvies: positief

Toelichting: in het amendement zijn de teksten van de amendementen 3.74, 3.224 en 3.225 verwerkt. De redactiecommissie wordt verzocht om te bezien of ook enkele aspecten die in hoofdstuk 3, paragraaf 2c en 4 behandeld worden op te nemen in deze paragraaf industrie.

* Amendement 4.148 is gecombineerd met 4.147.

* Bij amendement 4.152 moet staan: B voor 4.147.

* Amendement 6.65: Hiervan is de eerste zin weggefallen, die luidt: "Eerste zin schrappen."

* Amendement 8.43 is gecombineerd met 8.45.

* Weggefallen uit congreskrant 2: (amendement is ingedeeld in categorie C)

8.60

Amsterdam-Oudwest: vervangen kernpunt 4. door:

De versnippering van activiteiten voor kinderen in achterstandsituaties moet worden tegengegaan. De extra gelden voor onderwijsvoorrang op grond van de gewichtenregeling voor leerlingen en de urgentiegebieden voor onderwijsvoorrang blijven

gehandhaafd en worden aangevuld met welzijnsgelden. De gewichtenregeling wordt uitgebreid naar de eerste fase van het voortgezet onderwijs (alle leerplichtigen). De regeling zelf wordt gebaseerd op het geringe opleidingspeil van de ouders/verzorgers. De toegekende extra formatie op grond van de leerlinggewichten wordt per school planmatig ingezet voor de betrokken doelgroepen van leerlingen. In de urgentiegebieden vindt een deskundig gecoördineerde gebiedsaanpak plaats met intensieve samenwerking tussen de scholen voor basis-, voortgezet en speciaal onderwijs en tussen scholen en welzijnsvoorzieningen gericht op verbetering van schoolloopbanen, voorschoolse ontwikkeling, brede culturele vorming (b.v. verlengde schooldag), aansluiting van scholen op arbeidsmarkt en de basiseducatie en participatie van ouders. Leraren op scholen in urgentiegebieden krijgen bijscholing binnen werktijd toegespitst op de leerlingbevolking (b.v. in onderwijs van Nederlands als tweede taal, vormen van meertalig onderwijs, bekwaamheden voor speciaal onderwijs). Een gebundelde gebiedsaanpak wordt bevorderd door de urgentiegebieden voor onderwijsvoorrang te laten samenvallen met de samenwerkingsgebieden voor basis- en speciale scholen in het kader van "Weer samen naar school" en de achterstandsgebieden in het kader van Sociale Vernieuwing.

Preadvies: negatief.

Toelichting: Activiteiten voor kansarme kinderen vanuit onderwijs en welzijnsvoorzieningen zijn uiteraard voor GroenLinks een zeer belangrijk punt. Het partijbestuur is het dan ook eens met de strekking van het amendement. Het werkt een en ander echter zo tot in details uit dat dit niet in overeenstemming is met de keuze voor een programma op hoofdlijnen. Zaken als een gewichtenregeling voor voorrangsléerlingen of de bepaling van urgentiegebieden zijn uitvoeringskwesties, waarover ongetwijfeld nog meer valt te zeggen dan dit amendement doet.

* Amendement 8.65

In de eerste zin is de hier onderstreepte tekst weggefallen: "... de positie van de gewone groepsleraar in het basisonderwijs en de leraar voor de klas in het voortgezet onderwijs ...

* Amendement 8.91

Dit amendement is vervangen door de volgende amendementen (Afdeling Binnenstad, werkgroep onderwijs, vrouwenoverleg (Amsterdam), die ingedeeld zijn in categorie D.

8.91A Paragraaf: 3 (D)

kernpunt 1. Kwaliteitsverbetering.

Schrappen en vervangen door:

Investeren in het onderwijs om kwaliteitsverbeteringen te realiseren vereist een doelgerichte aanpak, waarvoor inzicht in uitvoering en evaluatie een voorwaarde is. Samenwerking tussen basisscholen en scholen voor geïntegreerd speciaal onderwijs is nodig, om zoveel mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs op te vangen.

Toelichting: Je bent er als links niet meer met de roep om meer; je dient ook te zorgen dat investeringen ergens toe leiden.

Preadvies: negatief

Toelichting: Dit kernpunt heeft expliciet tot doel om uit te spreken dat er meer geld naar onderwijs moet. Dat is wel degelijk nodig, dus dat moet ook duidelijk gesteld worden. Dit amendement gaat meer over de uitvoeringspraktijk.

8.91B Paragraaf: 3. (D)

Kernpunt 3. Onderwijs en arbeidsmarkt.

De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt dient verbeterd te worden. Daarvoor dient het onderwijs haar programma's beter af te stemmen op de ontwikkelingen in algemene en functie specifieke beroepsvereisten en veranderingen in arbeidsorganisaties. Voorwaarden daarbij zijn: een goede studie en beroepskeuze voorlichting en een praktijkgedeelte dat de juiste ervaring biedt, onder goede begeleiding en arbeidsvoorwaarden.

De doorstroming van lager gekwalificeerde leerlingen naar het leerlingwezen en het (kort) middelbaar beroepsonderwijs moet worden bevorderd, onder andere door de inzet van deelcertificaten in het voorbereidend beroepsonderwijs.

Toelichting: Versterken van het beroepsonderwijs is een loze kreet als je niet aan geeft waar het naar toe moet. Wat middelen voor herscholing zijn is onduidelijk. Ook bestaat er zoiets als cursorisch beroepsonderwijs, of te wel het leerlingwezen.

Preadvies: positief

Toelichting: Dit is een goede uitwerking van wat in de oorspronkelijke tekst bedoeld wordt.

Afdeling Binnenstad, afdeling oud west, de werkgroep onderwijs en het vrouwenoverleg (Amsterdam).

8.91C Paragraaf: 3. (D)

Kernpunt 4. Onderwijs en maatschappelijke ongelijkheid.

Het onderwijs kan een rol vervullen in het verkleinen van de verschillen in kansen tussen kinderen uit diverse sociale milieus, etniciteit en sekse. In het onderwijsaanbod dient hiermee in inhoud en methodiek rekening gehouden te worden. Voorwaarde is een schoolklimaat waar kinderen en jongeren zich veilig voelen, door afwezigheid van (onbewuste)

discriminatie. Zo vereist seksuele intimidatie de aanwezigheid van vertrouwenspersonen.

De hoogte van de extra middelen voor het basis en voortgezet onderwijs wordt mede bepaald door opleiding van de ouders/verzorgers van leerlingen. Voorwaarde voor de inzet daarvan is een integrale, planmatige aanpak onder verantwoordelijkheid van de lokale overheid en schoolbesturen.

In het huidige beleid en de praktijk van het onderwijs dreigt aandacht voor de positie van meisjes te verflauwen. Dit moet worden tegengegaan: Speciale aandacht verdient de positie van allochtone meisjes.

Toelichting: Ook voor de investeringen, die er toe moeten leiden dat maatschappelijke ongelijkheid wordt vermindert, dienen doelstellingen en verantwoordelijkheden duidelijk omschreven te zijn. Ondanks verschillen tussen groepen dient gestreefd te worden naar een eenvoudige regelgeving.

Preadvies: Negatief

Toelichting: We zijn het eens met de strekking van het amendement, maar volgens ons vormt deze tekst geen complete vervanging van het oorspronkelijke kernpunt 4. Het voorgestelde amendement zou eerder een aanvulling op de bestaande tekst zijn.

8.91D **Paragraaf: 3. (D)**

Kernpunt toevoegen: Voortijdig schoolverlaten

Gezien de problematiek in het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs moet het voortijdig schoolverlaten drastisch worden teruggebracht. Verbetering van de leerplichtcontrole is nodig. Specifieke aandacht verdienen daarbij allochtone meisjes.

Voor jongeren die de school voortijdig verlaten is op lokaal niveau een vangnet nodig. Zo nodig moet gewerkt worden aan een praktijkgerichte beroepskwalificatie door het aanbod van goede leerarbeidsplaatsen, met een minder breed onderwijs aanbod, mits afgesloten met erkende certificaten van het leerlingwezen.

Toelichting: Voortijdig schoolverlaten is een niet te negeren problematiek, vooral onder allochtone jongeren ('ongeschoold zijn' vormt het grootste risico op langdurig werkloosheid). Ook de uitval in het beroepsonderwijs is gigantisch.

Preadvies: Positief

Toelichting: Dit is een waardevolle toevoeging.

8.91E **Paragraaf: 3. (D)**

Kernpunt 5. Het onderwijzers en leraarsvak.

Het vak van leraar en onderwijzer wordt opgewaardeerd. De eisen die het pedagogisch didactisch werken aan mensen stelt, vragen om specialisatie en functiedifferentiatie in de school. Daartoe moeten scholen als volwassen arbeidsorganisaties een zelfstandig personeelsbeleid kunnen voeren. Daarvoor is afschaffing van het "last in first out" principe nodig.

De rijksoverheid moet hiertoe faciliteiten beschikbaar stellen. Voorwaarde voor de invoering van deze maatregelen is een systeem van functie-waardering voor het onderwijs. Deze veranderingen kunnen niet los staan van een adequaat geregelde zeggenschap van het onderwijzend personeel.

Toelichting: Veranderingen in opstelling van leerlingen, en de samenleving die andere kennis en vaardigheden van het onderwijs vraagt leiden tot andere eisen aan het beroep van de onderwijsgevende, waarvoor een ander personeelsbeleid nodig is.

Het is de vraag of het voorstel van de commissie toekomst leraarschap, de eis van lesbevoegdheid los te laten reëel is. Dan kunnen eisen aan pedagogische didactische kwaliteiten niet meer gesteld worden.

Overigens vraagt deze omscholing van onderwijsorganisaties een grote investering. Het is de vraag of daarvoor geld is. Zo niet, dan leidt deze operatie tot taakverzwaring voor leerkrachten.

Preadvies: negatief

Toelichting: Het onderwijzers- en leraarsvak is op dit moment volop in discussie, mede naar aanleiding van het rapport Van Es. We willen ons daarom niet beperken tot de middelen die dit amendement voorstelt.

* Weggefallen uit congreskrant 2:

8.154 **Afdeling: GOUDA**

paragraaf: 6

kernpunt: 1

toevoegen: Tekst m.b.t. harddrugsbeleid verduidelijken.

toelichting: Welk soort harddrugsbeleid staat GroenLinks voor? Wat gebeurt er met de aan harddrugs verslaafden die niet naar de verstrekkingsplaatsen komen en niet medisch begeleid worden?

Pfff ...